

INTRODUCCIÓ

El *contingut* d'aquesta tesi doctoral, **anàlisi comptable de les unions temporals d'empreses**, està estructurat en cinc parts diferenciades:

1. La **primera**, purament teòrica, ens introdueix en la figura associativa de les UTE i ens detalla el contingut i els objectius de la investigació, així com l'origen històric i les característiques d'aquesta figura, que està tan desenvolupada en el sector de la construcció. Es tracta de saber com funcionen aquests negocis en participació. Aquesta primera part es correspon amb el primer capítol de la tesi.
2. La **segona** part posiciona la unió temporal d'empresa (UTE) dintre del marc normatiu econòmic i jurídic i explica la situació comptable actual que presenta l'UTE i la metodologia a seguir per comptabilitzar les diferents operacions mercantils inherents a les UTE. Es tracta de conèixer la normativa jurídica que envolta la figura de l'UTE, tant mercantilment com fiscalment, i aprofundir en un tema difícil de tractar: la responsabilitat de l'UTE. Aquesta part es correspon amb el segon capítol de la tesi i una part del tercer capítol.
3. La **tercera** part analitza la problemàtica comptable de les UTE i fa una referència especial al sector de la construcció, incidint en la comptabilitat dels partícips en l'UTE, en les provisions per a riscos i despeses, en els projectes de recerca i desenvolupament i en les normes internacionals d'informació financera relacionades amb les UTE. En aquesta part també es detalla com es fa el reconeixement d'ingressos per part d'aquestes entitats en tancar l'exercici econòmic, com es comptabilitzen els costos de les obres en curs, els costos de gestió i quin és el tractament dels principis comptables per a aquestes entitats amb l'objectiu d'esbrinar si les UTE són fidedignes, tal com pretén la normativa

comptable. Aquesta part es correspon amb una part del tercer capítol i amb el quart capítol de la tesi.

4. En la **quarta** part es fa una anàlisi dels estats financers que recullen la informació de les diferents UTE de les empreses constructores de la població objecte d'estudi. Aquesta part consta d'un treball de camp, que consisteix, d'una banda, en un qüestionari que es va passar a tota la població d'empreses per saber si se segueix allò que pauta l'adaptació sectorial de les empreses constructores, i, d'altra banda, consisteix en una anàlisi dels comptes anuals, de l'informe d'auditoria i de l'informe de gestió d'aquestes empreses, per poder valorar la transparència informativa de les UTE des d'un punt de vista comptable.
5. En la **cinquena** i última part es detallen les conclusions a què s'ha arribat amb aquesta investigació.

La *motivació* personal en aquesta investigació prové dels següents dos fets: d'una banda, la realitat que tenim actualment en l'àmbit de les empreses constructores, les quals, cada dia més, s'organitzen a l'entorn d'una unió temporal d'empreses a l'hora de dur a terme una obra, i, d'altra banda, la meua preferència per la comptabilitat de societats, encuriosida davant la dificultat de trobar la informació comptable derivada de les UTE i la responsabilitat derivada d'aquesta fórmula associativa.

La *metodologia* seguida per desenvolupar la investigació es divideix en dues parts:

- a) Una part teòrica, amb la intenció de conèixer plenament la figura de les UTE (part desenvolupada des del primer capítol de la tesi fins al quart capítol).
- b) Una part analítica (recollida en el capítol cinquè de la tesi), en què es recull la informació del qüestionari distribuït a les diferents empreses de la població

objecte d'estudi i s'incideix en diversos aspectes de l'adaptació sectorial del Pla general comptable a les empreses constructores per poder constatar el seguiment que les empreses fan d'aquesta normativa comptable. També en aquesta part s'analitzen els comptes anuals individuals de l'exercici 2002 de cada una de les empreses constructores de la població, s'analitzen les dades del balanç de situació, del compte de pèrdues i guanys i de la memòria, amb l'objectiu de valorar la situació financera, patrimonial i de resultats d'aquestes empreses. S'analitzen, així mateix, els informes d'auditoria i els informes de gestió de l'exercici econòmic 2002. Finalment, s'analitzen les dades de les UTE portades a terme per les empreses de la població, i, amb la informació comptable que se'n dedueix, s'apunten les conclusions d'aquesta anàlisi dels estats financers de l'any 2002 d'aquestes empreses constructores que tantes UTE han realitzat.

Abans de la lectura de la tesi cal tenir present que l'anàlisi s'ha realitzat en una població de trenta empreses constructores d'àmbit nacional, englobades majoritàriament al SEOPAN i que, tot sovint, realitzen UTE. Aquesta població incorpora totes les societats constructores que cotitzen a la borsa espanyola, i la resta d'empreses són empreses líder en la indústria de la construcció, tant per la seva capacitat tecnològica com pel seu volum de negoci. En totes aquestes empreses, una de les activitats principals és la construcció, no obstant això, moltes han entrat en la diversificació de negocis actuant en sectors com ara l'immobiliari i els serveis. En aquest entorn empresarial s'han realitzat diverses fusions i cada vegada més les esmentades empreses aposten per la internacionalització dels mercats.